

487609

Anul I. No. 2.

1 Februarie 1935

GÂNDURI

Revistă literară lunară

BCU Cluj / Central University Library Cluj

LEI

10

Redacția și Administrația:

Odorheiu, Strada Principele Nicolae No. 36.

TIPOGRAFIA „MINERVA“ G. N. GÂRNETIU & CO. ODORHEIU

Vizitați renumitul

Restaurant Barkóczy

complect renovat de noua conducere. Zilnic mâncăruri alese din tot ce are mai select arta culinară. Vinuri delicioase din Vechiul Regat și Transilvania. Grădina de vară amenajată în stil modern. Grătar special. Prețuri moderate.

Pălării moderne pentru bărbați, chipiuri uniforme militare și școlare, șepci de sport și voiaj găsiți efțin și bun numai la vechea și renumita firmă

I. Schuller

din Bul. Reg. Ferdinand 29. Bogat asortiment cu ceaprazărie, galanterie și mărunțisuri. Garantăm calitatea.

Florăria „Iris“

unica florărie din Odorheiu asortată cu cele mai frumoase flori naturale și artificiale, roagă pe Onor. public Odorheian a-i da tot concursul. Buchete bogate servește la comandă pentru nunți, baluri, banchete, logodne, zile onomastice, etc. etc. Jerbe și coroane speciale pentru înmormântări. Prețuri moderate.

Numai la Bodega

Borbély Erzsi-Márkon

din B-dul Regele Ferdinand No. 53 găsiți vinurile cele mai bune și efține. Țuică specială de prune, rachiuri, coniac, rom, liqueuri. Bufet asortat, bere la pahar, mâncări calde și reci. Prețuri moderate, serviciu conștiincios.

Parfumeria și drogueria Lántzky

B.-dul Regele Ferdinand No. 31.

Servește prompt și conștiincios tot felul de parfumuri, creme, farduri, apă de colonia, articole de toaletă ca: săpunuri, pastă și perii de dinți, champoane, lame de ras etc. etc. Parfumuri și colonie în sticle sigilate și vărsat cu gramul. — Articole fotografice pentru amatori. — Prețuri extrem de reduse.

Articole de băcănie și coloniale găsiți în totdeauna proaspete și de calitate bună numai la marele magazin

Lőrinczy & Zakariás

din Odorheiu, Piața Regina Maria. — Cafea, zahăr, masline, untdelemnuri, sardele, făinuri, paste făinoase, etc. etc. — Vânzare en-gros și en-detail.

Restaurantul și Cafeneaua

„Asoc. Cismarilor“

zilnic pune la dispoziția clienților săi cele mai gustoase mâncări. Vinuri delicioase de pe Țărnave, țuică, rachiu, rom, coniac, etc. Abonamente lunare cu prețuri modeste. Sala spațioasă și bine iluminată stă la dispoziție pentru organizări de baluri, serate, șezători, etc.

Carne bună, proaspătă și efțină, de vițel, miel, porc și de vită, găsiți zilnic numai la

Măcelăria

Orbán Blajiu

din Piața Regina Maria No. 36. Diferite mezeluri, cârnățarie, untură topită, slănină crudă și afumată, osânză, costițe, antricoate, mușchi, etc. vă servește la orice oră.

GÂNDURI

REVISTĂ LITERARĂ LUNARĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

ODORHEIU, STR. PRINCIPELE NICOLAE No. 36.

ABONAMENTE:

Pe un an . . . . . Lei 120
De sprijin . . . . . „ 220

Către cititori!

Astăzi, când No. 2 al revistei „*Gânduri*“ vede lumina zilei eșind de sub teascul unei tipografii din Odorheiu — repetăm, din Odorheiu — nici nu ne vine să credem că, atât de lesne am putut uita marele efort ce am depus întru realizarea unui vis ce frământa de multă vreme sufletele noastre și anume: să scoatem o revistă cu slove românești, din care să lipsească cu desăvârșire orice substrat cu tendință de învrăj-bire între cetățenii țării noastre, România întregită.

Și cum să nu uităm cu ușurință când, vedem că, pe lângă reali-zarea visului, mai avem o încă altă mulțumire sufletească ce am primit-o dela toți acei, ce înțelegând scopul nostru frumos, ne-au primit revista cu plăcere, fapt, care ne-a pus în situația de a mai tipări, peste cele 300 exemplare ale numărului 1, — cât am tipărit la început — încă alte 300 exemplare din același număr.

O mulțime de inși înzestrați cu darul mânuirei condeiului și ne-cunoscuți încă de nimeni decât de ei însăși, au astăzi prilejul de a așterne pe hârtie, cu litere de tipar, tot ce din frământarea creierului lor de poet a eșit. Revista „*Gânduri*“ le pune cu plăcere la dispoziție pa-ginile sale, dându-le astfel înbold în dezvoltarea talentului ce posed.

Exprimăm pe această cale adânci mulțumiri tuturor celor ce fără precupețire au sprijinit acțiunea noastră, donându-ne câte 100 lei drept taxă de fundație și al căror nume îl publicăm în corpul revistei. Aceleași mulțumiri mai exprimăm și celor ce, cu deplină încredere, ne-au achitat încă dela apariția primului număr, abonamentul la revistă. Adânci mul-țumiri tuturor cititorilor noștri, pentru dragostea cu care ne-au primit revista.

Redacția.

Scrisoare deschisă...

Bârfitorii lui Columb

Ținând seama că, dela 1492, anul când marele navigator Cristofor Columb a descoperit noul continent și până acum au trecut aproape patru secole și jumătate, mulți din cei de astăzi nu știu că, atunci când descoperitorul a revenit în patrie a fost obiectul de discuție al câtorva inși, cari, pe când cel revenit lupta pe oceam cu furtuna, cu frigul, ba chiar și cu foamea, dânsii își duceau viața în petreceri și trândăvie ca niște „nobili cavaleri“ ce erau. Discuția pe seama descoperitorului a mers atât de departe, încât, chiar i-sa reproșat, că o asemenea descoperire fără valoare ar fi putut-o face oricine. Spre a le arăta, că orice început de-a face ceva necesită, pe lângă inițiativă și voință, și riscuri de toate genurile, isteful navigator puse la îndemâna bârfitorilor săi un ou, cerându-le a-l așeza vertical pe masă. Bine înțeles, că nici cel mai mare scamator al timpului nu ar fi putut satisface cerința lui. Totuși prin voința nestrămutată ce avea întru îndeplinirea unui lucru, el izbi oul cu vârful de masă în așa fel, încât acesta spărgându-se la vârful izbit, se stabili în poziția verticală pretinsă. La vederea celor întâmplați, toți cei de față au început să râdă cu hohote, spunând că și ei puteau face un lucru atât de nimic, la care omul cu voință răspunse ironic: „Nu înțeleg, Domnilor, pentru ce nu ați făcut și Dvoastră acest lucru de nimic!?”

Chestia cu oul lui Columb s'a întâmplat și în Odorheiu, unde din inițiativa și voința a doi tineri funcționari la Stat, a apărut o revistă literară românească, sau mai bine zis, prima revistă literară cu slove românești apărută până acum în acest loc. Ei bine, ce credeți că s'a întâmplat? Bârfitorii lui Columb au eșit la iveală. Unul spune că, culoarea gal-

benă a copertei nu-și prea are rost și că trebuia o altă culoare mai fistichie; altul spune că e scrisă cu prost gust; altul mai cu pretenții pretinde că această revistă este un lucru de nimic și că-i făcută de niște oameni care n'au altceva de lucru; în fine câte și mai câte nu auzi palavragindu-se pe seama biete reviste „Gânduri”.

În definitiv, palavrăgeala Columbiștilor nu turbură absolut cu nimic pe acei care s'au așteptat la asemenea bârfeli, atunci când s'au hotărât să pună sub tipar revista fondată de ei, deoarece cunosc prea bine vechiul și adevăratul proverb românesc, care spune: „Foaie verde lobodă, gura lumii-i slobodă”, însă, eu care scriu aceste rânduri, rog bunăvoința Domnilor Columbiști să răspundă la întrebarea pusă odinioară de bârfitul Cristofor Columb: „Nu înțeleg, Domnilor, pentru ce nu ați făcut și Dvoastră acest lucru de nimic?!” . . .

Că No. 1 din revistă a avut unele defecte de ortografie, pe care însăși redactorii ei le recunosc, asta nu înseamnă prilej de bârfeală, deoarece știut este că, fiind la prima lor încercare, n'au cunoscut toate ascunzișurile și chițibușurile ce le are o tipografie. De asemenea trebuie ținut seamă și de cele declarate de dânsii în prima pagină a numărului 1, unde vedem greutatea materiale prin care au trecut acești inițiatori ai unei fapte laudabile, care trebuiesc sprijiniți, iar nu bârșiți. De aceia spun: e foarte ușor a vorbi pe socoteala altuia atunci, când tu cel ce vorbești, nu ești în stare să faci cel puțin o părțică, din cele ce a făcut cel bârfit de tine, iar toată această frază se rezumă la următoarele trei cuvinte cu care termin: invidie, răutate, egoism.

Vasile Alecsandri: bardul latinității

„Acel rege al poeziei, veșnic tânăr și ferice“ (Eminescu)

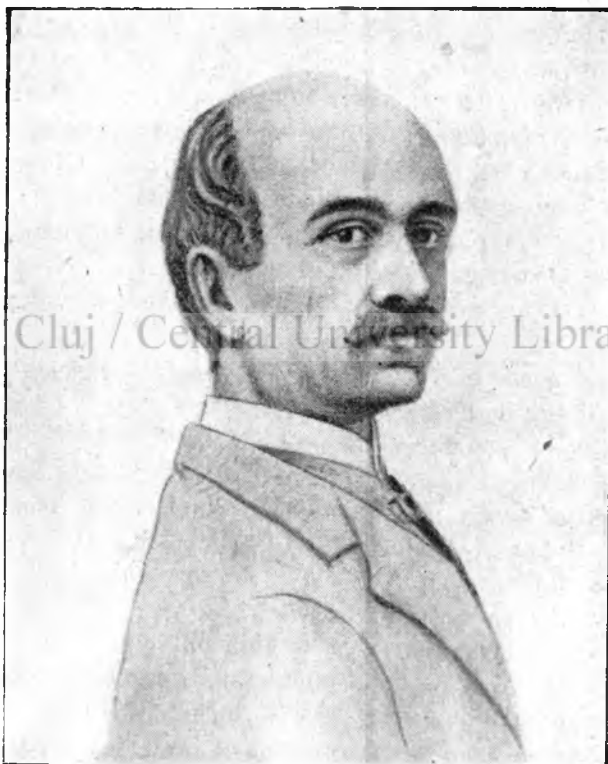
NĂSCUT în preajma anului 1821, anul mântuitor, anul renașterii noastre naționale, anul în care se deschideau porțile unei ere mai fericite, pentru răbdătorul și mult încercatul nostru neam, anul în care, prin martiriul marelui erou național, Tudor Vladimirescu, eram scăpați de plaga mai mult decât seculară a nefastei domnii fanariote, — Vasile Alecsandri, nemuritorul bard de la Mircești, pare ar fi fost ursit, de la început, chiar prin însăși data nașterii sale, în momentul deschiderii acelei epoci nouă pentru poporul românesc, să devină o personalitate marcantă și un exponent al celui mai sănătos optimism, în această renaștere, care numai cu astfel de oameni putea să fie, cu adevărat, binefăcătoare.

Instrucțiunea a început-o în casă cu părintele călugăr, Gherman Vida, un maramureșean cunosător al limbii franceze și admirator al lui Șincai, — a continuat-o, dimpreună cu Mihail Cogălniceanu, la pensionatul francez din Iași, condus de Cuenim, și-a completat-o, tot ca tovarăș al viitorului mare istoric, la Paris, unde, mai întâiu, a vrut să studieze medicina și dreptul, cari însă nu l-au atras; în schimb, își ia, cu succes, bacalaureatul în litere cu profesorul Cotte, studiind apoi cu pasiune literatura veche clasică și pe cea franceză, când citește, în întregime, pe Chateaubriand, pe La Martine și pe Victor Hugo, întemeietorii și șefii școalei romantice franceze.

Sub influența acestui nou curent literar, din care poetul nostru a cunoscut exuberanța, dar nu și dizolvanta sa melancolie, însușindu-și, de altfel în totdeauna, numai părțile lui folositoare și sănătoase — i-se deșteaptă talentul de scriitor, pe care, în, afară de câteva poezii franțuzești, primele sale încercări poetice, și-l descoperă în nuvela „Buchetiera din Florența“, caracteristică prin expansiunea sa sentimentală, prin nota sa exotică și aventuroasă și prin sentimentalismul său erotic, toate pronunțate note romantice. Tot Romantismului el datorește o orientare în inspirație, care, la revenirea sa în țară, în

1840, îl face să îmbrățișeze, cu căldură, noua directivă ce dase Mihail Cogălniceanu vieții noastre literare, pentru crearea unei sănătoase literaturi originale, altoită pe tulpina sufletească a poporului, directivă care, în Istoria noastră literară, poartă numele de „Curentul tradiționalist“ și al cărui organ de exprimare era revista „Dacia literară“, întemeiată, cu puțin mai înainte, de revenirea în țară a lui V. Alecsandri, care-și publică, în ea, povestirea de mai sus.

În același timp, dimpreună cu întemeietorul acestui sănătos curent literar, Mihail Cogălniceanu, și cu valorosul prozator, Costache Negruzzi, ia conducerea teatrului din Iași, pentru care, treptat-treptat, întocmește un bogat repertoriu, dându-i o directivă într'un sens românesc și făcându-se astfel întemeietorul atât al unui teatru cu adevărat național, cât și al literaturii dramatice românești. Insuflețit de noua directivă, influențat și ajutat de Alecu Russo, apocalipticul autor al sublimei opere „Cântarea României“, Alecsandri cutreieră, în lung și în lat, toate plaiurile românești, adunând cu pasiune, cel dintâiu, comorile literare ale geniului nostru poporan, poezii, pe cari, având în față numai exemplele apusene din acel

timp, le îndreaptă și le publică în două ediții, prima în 1852, a doua în 1854, la cari se mai adaugă una completă, apărută în 1866.

Această colecție, primită cu entuziasm de critică, al cărei olimpic reprezentant, Titu Maiorescu, îi face o strălucită caracterizare, probează adâncă simpatie a marelui poet, pentru neamul său, iubirea și admirația pentru caracterul și viața naivă și rustică a poporului, pe cari și le-a exprimat, în emoționante accente, atât în duioasa descriere din fruntea poeziilor adunate, care începe prin vestitul motto: „Românul e născut poet“, cât și în agera, colorată, vibrantă povestire, prima lui manifestare, în orientarea spre literatura poporană, „O preumblare în munți“, unde ne dă cea mai frumoasă și mai sugestivă definiție a celei mai caracteristice și mai expresive creațiuni a poporului nostru, doina: „cântecul cel mai frumos,

cel mai jalnic, cel mai cu suflet ce-am auzit eu, pe lume: doina de la munte, acea melodie curat românească, în care toată inima omului se tălmăcește, prin suspinuri puternice și prin note dulci și duioase; doina jalnică, care face pe Român să ofteze, fără voie și care cuprinde, în sânul ei, un dor tainic, după o fericire pierdută. Eu, de câte ori, aud doina, îmi pare că aud, plângând Moldova, după slava e cea veche . . . "

Încă din timpul vieții sale, poetul a adunat și ai publicat în colecții, diferitele producțiuni ale vastei și variatei sale opere literare; astfel, sub imediata influență a poeziei populare, împletită cu aceea a Romanticismului, a scris „Doinele”, cu subiect și cu ton popular, — sub inspirația primei sale iubiri, „Lăcrămioarele”, în frunte cu prea cunoscuta „Steluța”, frumoasă poezie pusă în muzică; apoi „Mărgăritărele”, poezii erotice și ocazionale, „Pastelurile”, socotite drept cele mai desăvârșite — creațiuni ale lui Alecsandri, „Legende”, lucrări, unele f. întinse, cu ton epic, „Ostașii noștri”, unde, la bătrânețe, marele poet reîntinerit, găsește energice accente ca să cânte războiul pentru independență, când soldații noștri au reînviat „strămoșeasca vitejie” — și în sfârșit, piesele de teatru, publicate în cinci volume, încunună cu un strălucit nimb, glorioasa carieră literară a marelui optimist.

Mai înainte de a și le strânge în colecții, el și-a publicat operile, în diferite reviste, dintre cari cele mai însemnate sunt următoarele: „Dacia literară”, amintită mai sus, „Propășirea”, foaie științifică și literară, cu titlul principal șters de cenzură, chiar din anul apariției, 1844, fiind socotit revoluționar; apoi „România literară”, întemeiată, în 1855, tot de Alecsandri, ca și precedentă, la care însă au mai colaborat atât Cogălniceanu cât și valorosul epistolier literar și om de știință, Ion Ghica — și, în sfârșit, „Convorbiri literare”, apărută în 1866, sub conducerea olimpicului Titu Maiorescu, eminentul întemeietor al criticii românești, sufletul Curentului „Junimea”, cel mai trainic și mai sănătos curent din literatura noastră — revistă care apare și astăzi încă și în care marele poet, socotind-o chiar ca urmașă a „României sale literare”, își publică legende și pastelurile.

Genul literar, prin care Alecsandri se impune în primul rând, este cel liric; în acesta, el ne cântă iubirea, patria și natura și se evidențiază, ca și în întreaga lui operă poetică de altfel, fericirea și seninătatea cele mai desăvârșite.

Lirismul erotic, desvăluit în mănunchiul de poezii „Lăcrămioare”, apărute alături de „Doine” și închinat iubitei sale, Elena Negri, răpusă în floarea vieții de o crudă boală de piept, se caracterizează, prin deosebită concepție a poetului asupra iubirii, pe care el o socotește un dar ceresc, veșnică și menită să rămână o amintire neștearsă, chiar după ce iubirea

a trecut; evident influențat de poezia erotică lamariniană, poetul nostru ne prezintă totuși nota sa personală, caracteristică temperamentului său senin și fericit, lipsit de melancolia romanticului poet francez, temperament, care, chiar la moartea iubitei, care îi smulge din suflet, primul strigăt de durere sfârșietoare, învăluită în flacăra unei înălțătoare poezii mistice, îl face să suporte loviturile fatale ale sorții, cu o superioară înălțare sufletească, din care el împărtășește, chiar întreaga natură (Steluța, 8 Mart-Veneția).

Lirismul patriotic al lui Alecsandri prezintă două perioade: prima formată de poeziile patriotice, publicate dimpreună cu alte multe erotice, în colecția „Mărgăritărele”, exprimă sentimentele, năzuințele și avântul neamului românesc, în anii de frământare și de lupte, din preajma unirii principatelor; astfel în „Deșteptarea României”, ca și Mureșeanu scoate strigătul de deșteptare, chemând pe Români la revoluția de la 1848, de la care el aștepta liberarea și unirea tuturor Românilor: „Voi ce stați în adormire, voi ce stați în nemișcare! . . .”; își arată durerea despărțirii de țară și mișcătoarea iubire pentru natura ei, în „Adio Moldovei”; și meditând asupra grozăviei războaielor, în timpul celui din Crimeea și asupra viitoarei înfrățiri a oamenilor, în „La Sevastopol”, el imploră Providența pentru înălțarea țării sale:

*„O Doamne, fie! fie ca sângele vărsat,
Pe sub aceste ziduri, într'un războiu turbat,
Să dee-o roadă bună, un drept de re'nviere,
Pentru-a mea țară scumpă ce zace în durere!”*

A doua perioadă a liricii patriotice începe prin poezia „Anul 1855”, asemănătoare cu aceea a marelui poet umanitarist, Gr. Alecsandrescu, „Anul 1840”, atât la titlu, cât și la întrebarea ce și-o pune în fruntea bucății; dar se deosebește de precedesorul său, prin optimismul cu care el privește viitorul neamului său, optimism, care evident în „Hora unirii”, scrisă încă din 1875, cu doi ani înainte de marele eveniment, este exprimat definitiv, în „Moldova în 1857” ca să culmineze atât în înălțătoarea poezie „Răpirea Bucovinei”, creată, în momentul când Austria serba, în 1857, centenarul răpirii Bucovinei și în care marele poet, cu glas de prooroc, declară răspicat:

*„Istoria înscrie tot ce-a văzut și vede;
Ea zice: Românie, în ceruri te încrede,
Căci lacrimile calde de-un neam întreg vărsate
Rodesc, jos, Dreptul sacru și sus, nalta Dreptate.*

*Veni-va ziua sfântă, când vântul mântuirii
Va duce corbi și nouri, pe calea pribegirii
Și cerul țării noastre, iar fi-vă nepătat
Și limpede, ca ochiul de lacrimă spălat.”*

cât și în entuziasta și eroica „Ođă ostașilor români”, al cărui fond constituit de sentimentul de admirație, plină de recunoștință, pentru eroismul soldaților noștri, în luptele pentru independență, din 1877, — caracterizează, printr'o strălucită sinteză, întreaga

poezie patriotică a lui Alecsandri: plin de admirație pentru trecut, entuziasmat de prezent, el prevede țării sale un viitor strălucit.

Opera, prin care sănătosul lirism al „veselii Alecsandri” a ajuns la culmea dezvoltării sale, e formată de „pasteluri”, a căror natură nu mai este nici sentimentală, nici romantică și a căror inspirație este de astă dată, pe de o parte, hrănitoare câmpie românească, pe care o privește ca un adevărat țaran, legat prin rădăcini adânci de brazda străbună, — iar, pe de altă parte, pitoreasca luncă din Mircești, într'un cuvânt, marea natură românească; acesteia își deschide poetul sufletul, cântând-o în tot ce are ea mai frumos și mai caracteristic, făcându-se delicatul ei interpret și ogîndindu-și în ea sufletul său senin și fericit, plin de o adevărată desfătare, care-l stăpânește nu numai în tablourile de primăvară și de vară, ci, trăsătură specială pentru poetul nostru, chiar în cele inspirate de toamnă și de iarnă, cari, de cele mai multe ori, intristează sufletul poezilor. Afară de peisagiile naturii și omul are un important loc, în aceste minunate tablouri, ale cărui scene sunt reale și totdeauna vesele, după cum era și fericita fire a autorului lor; astfel, țărani, din idilele sale, glumesc, cântă, mână boii de la plug sau de la car, iar fetele rîd, torcând sau venind cu cofița de la apă, zglobie și încântătoare. Calități numeroase și variate contribuiesc, într'o largă măsură, ca pastelurile acestea să atingă treapta desăvârșirii: mișcare și viață în zugrăvirea tablourilor, admirabilă gradație ascendentă, contraste, accente divine ce nu mai răsunaseră din lira poetului, note umoristice fericite alese și viguroase imagini, împrumutate din spiritul poporan, vie icoane sugestive, adâncime de sentimente, putere de plasticizare, naturalețe în expresie, pe scurt, toate calitățile materiale și ideale, cari pot face frumusețea și deliciul adevăratei poezii împodobesc această luminoasă creație, operă a maturității, în care marele bard și-a afirmat, pe deplin, puternica sa originalitate, ajungând în plenitudinea forțelor sale și, totodată, la cea mai înaltă expresie artistică.

Liric prin excelență, Alecsandri s'a simțit totuși de la început atras, spre poezia narativă. Epica lui se poate împărți în două perioade: prima, cea de pregătire, este reprezentată, prin baladele și poemele din „Doine” și din „Mărgăritărele”, iar a doua, perioada maturității epice, este reprezentată prin cele din „Legende” și din „Oștașii noștri”, unde mai aflăm și poezii lirice.

Epoca de pregătire epică se caracterizează atât prin inspirația populară, care i-a dat ocazia să scrie mai multe poezii epice cu caracter social, în baladele haiducești (Andri Popa, Groza), legendar, în basmele versificate (Marioara Florioara, Înșiră-te mărgărite), și fantastic, în cele magice (Crai nou, Ursiții, Ceasul rău, Biserica risipită, Baba Cloanța, Noaptea

Sf. Andri), cât și prin inspirația istorico-tradițională, care i-a deșteptat dragostea pentru poeziile epice, în care se povestește un fapt cu un sâmbure de adevăr istoric, învăluit în mirajul legendei; astfel inspirându-se din „O seamă de cuvinte”, de Neculce a scris: Altarul mănăstirii, Putna, Visul lui Petru Rareș, Dragos urmând o vagă afirmație cărturărească care spune că strămoșii poetului francez, Ronsard, s'ar trage, de prin părțile Dunării, a scris „Banul Mărăcine”, și în sfârșit, vădit înrăurit de sublima „Cântare a României”, a creat „Sentinela română”, măreață alegorie simbolică, care reprezintă într'un cadru restrâns, viziunea ciocnirii dintre latinitate și barbaria năvălitoare, — adevărată epopeie a întemeierii neamului românesc, cu rolul lui istoric de stăvilă al invaziilor Răsăritului barbar:

„Să trăești, ostaș romane,
Stâlp al lumii apusane!
Tu, cu brațul tău armat,
Pasul soartei ai schimbat.”

și cu sentimentul de neclintită statornicie, pe pământul său de naștere, admirabil prinsă, în zicătoarea: „Apa trece, pietrele rămân”.

Insuflețita, măreața și avântata „Sentinelă Română” face legătura între epoca de pregătire și între epoca maturității epice a lui Alecsandri, care acum are, ca izvor de inspirație principal numai marile fapte ale vitejiei românești, izvor precumpănitor în „Legende”, dar universal în „Oștașii noștri”, în care sentimentalismul romantic, din „Doine” și din „Mărgăritărele” este înecat de entuziasmul războinic, de eroicul avânt al luptătorilor, pentru independența țării noastre. Această operă epică matură se deosebește de aceea a marelui călăuzitor al poetului nostru, Victor Hugo, și deci i-se relevă originalitatea atât, prin materialul românesc întrebuițat, cât și prin sentimentele de iubire care insuflețesc pe eroii lui Alecsandri, în comparație cu acei ai maestrului francez cari luptă pentru vagul umanitarism romantic. Tot în „Legende” afară de întinse bucăți epice, în care e slăvit trecutul vitejesc al neamului nostru, ca: „Dan, căpitan de plaiu”, socotită drept cea mai reușită, prin viguroasa caracterizare a personajilor, apărute cu trăsături supraomenești — „Dumbrava roșie”, în care ne este înfățișată măreața figură a lui Ștefan cel Mare, „zimbru, sombru și regal”, și „Gruiu Sânger”, povestire romantică, unde găsim un blestem, care pus alătura cu al lui Bolintineanu din „Mihnea și baba” este dintre cele mai frumoase din literatura noastră, — se mai găsesc și altele cu subiect imaginat, din fecunda fantezie a poetului (Legenda rândunicii, Legenda ciocârliei).

Intreaga epică a lui Alecsandri, începând de la modestele compuneri poporane și ajungând până la înălțatoarea contemplare a eroismului nostru național, formează un tot armonios și măreț, care, îmbrățișând

trecutul, îl leagă strâns cu viitorul strălucit al nădejdiilor neamului; atât retorica strălucitoare care înaripează sublimul moral aflat la baza tuturor acestor poezii, cât și efuziunea lirică și romantică, care adeseori le impregnează, fără să le înăbușească adâncul substrat etnic românesc, — însuflețesc masa căreia poetul se adresează, ridicând-o până la înaltele aspirații comune Românismlui.

Opera dramatică a lui V. Alecsandri prezintă de asemenea două faze: prima, care ține de la 1840 până la 1874, cu producțiuni puse numai în serviciul neamului, este reprezentată prin monologuri, vodeviluri, farse și comedii, care toate au de scop să formeze gustul public pentru teatru, să facă educația primilor noștri actori și să îndrepte prin biciuire, conformându-se maximei latine: „Ridendo castigat mores”. (prin râs, se îndreaptă moravurile), defectele societății contemporane: vanitatea înfumurată, ignoranța pretențioasă și ambiția deșartă a indivizilor cu o spoială de civilizație, tendințele exagerate de reformă ale filologilor, pornirile egoiste ale politicianilor și figurile pitorești ale vechii vieți românești, cari piereau sub puternica influență a Apusului și de aceea sunt învăluite într-o caldă simpatie. Comicul acestor bucăți dramatice este, mai cu seamă, un comic de situație, de deghizare sau de metamorfozare a personajilor și de limbaj; călăuzit de comedia franceză contemporană, el are totuși creațiuni personale, prin faptul că a izbutit să toarne, în tiparele împrumutate, moravuri și figuri specific românești, ca de exemplu vestita „Coana Chirița” și charaghiosul „Clevetici, ultra-demagogul”.

Cu „Boeri și ciocoi” comedie socială, apărută în 1874, și care se caracterizează prin satira vițiilor și păcatelor societății contemporane, fecundul nostru poet atinge punctul culminant, până unde s'a putut ridica, ca scriitor comic, arătându-și calitățile de observator mai adânc al acestei societăți și pășește, în același timp, în a doua fază a activității sale dramatice, faza maturității, când ajunge la o concepție dramatică destul de înaltă, cu cele trei drame istorice, adânc impregnate de Romantism, de care el s'a atașat sub înrăurirea dramelor lui Victor Hugo. Astfel, atât „Despot Vodă” în care se reînvie o pagină istorică din trecutul Moldovei, în timpul domniei acestui aventurier, înfățișat ca un om superior, — cât și „Ovidiu”, la a cărui alegere, ca subiect de dramă, autorul a avut pe lângă alte considerente și unul de ordin național, sunt drame romantice, atât prin caracterul pasionat, exaltat și frenetic al eroilor, cari sunt idealizați, cât și prin tehnica lor bazată pe puternice și izbitoare antiteze; în schimb, influența Romantismului este mai moderată, în „Fântâna Blăduziei”, cea mai izbutită operă dramatică a lui Alecsandri, în care evocându-ni-se un moment sufletesc, din viața poetului resemnării, Horațiu, înfățișat ca un

idealist și un visător îndrăgostit la bătrânețe de tânăra sa sclavă Getta, ni se face dovada unei surprinzătoare puteri de intuiție a antichității clasice, așa cum era oglindită, în concepția de viață a eroului poet. Coloritul timpului, în care sunt transpuse acțiunile acestor drame, este mai bine prins, în „Despot Vodă”; dar meritul cel mare al poetului nostru în aceste piese stă, mai cu seamă, atât în poezia limbii plină de imagini și de frumoase versuri răsunătoare, podoabe neprețuite, adevărate mărgăritare pentru literatura noastră, cât și în singularitatea sa, în producțiunea unor asemenea drame romantice: într'adevăr, afară de Hașdeu cu „Răzvan și Vidra”, nu mai există alți autori de astfel de opere dramatice reușite, nu numai în literatura românească, dar și în multe alte literaturi streine.

Geniul lui Alecsandri și-a risipit fecunditatea nu numai în poezie, dar și în proză; cu aceasta s'a ocupat el mai mult în tinerețe, când scrie „O preumblare în munți”, amintită mai sus și câteva satire sociale, dintre cari „Istoria unui galben și a unei parale” este scrisă într'o formă atrăgătoare; însuflețit de acel veșnic dor de ducă, pe care-l găsim în multe dintre poeziile sale, a întreprins numeroase călătorii ale căror descrieri formează și subiectul volumului „Călătorii în Africa”, iar în timpurile din urmă, ia, prin autoritatea și prin critica sa, o sănătoasă și binefăcătoare atitudine contra încercărilor de reformă exagerată a limbii, reformă cerută de filologii români.

Căci criteriul după care s'a condus marele poet, la formarea stilului limbii sale literare, pentru deplina ei armonie, este cel estetic, fapt pentru care s'a ridicat, cu atâta stăruință și tărie, contra pedanților cari căutau să latinezeze sau să italianezeze limba, încercând-o cu acei „termeni disonanți”, cari loviau, neplăcut atât auzul, cât și simțul estetic. Discipol al Romantismului, el întrebunțează, în primele sale producțiuni, un stil romantic eterat, pitoresc și colorat, pentruca mai târziu, poezia poporană, punându-i la îndemână viguroasele-i modele de limbă, să-l influențeze atât în formarea a o mulțime de cuvinte noi cât și în factura și ritmul versului, în vocabular și imagini și în fluiditatea și vioiciunea versificației, care este, în același timp de o neobicinuită cursivitate. Covârșitor influențat de poezia poporană în „Doine”, începând să se individualizeze în „Mărgăritărele”, strălucitul cântăreț își afirmă, în „Pasteluri”, puternica sa originalitate. Sprinten și vioiu, sau legănat de armonioase reverii romantice, în poeziile erotice, retorice și răsunătoare, în cele patriotice, stilul său atinge tot în pasteluri, idealul expresiei simple, armonice și firești, fapt, pentru care lirica alecsandriană rămâne „realizarea cea mai armonioasă, din literatura noastră” (Densușianu); nicăieri declamații poetice, simțiri meșteșugite, extazieri și desperări de ocazie, pretulindeni concepție naturală și un aer răcoritor de putere și de sănătate sufletească (Maiorescu).

Paralel cu glorioasa sa carieră literară, unde: „fără a fi cel dintâiu în lirică, în epică, în satiră, în fabulă, în descrierea de călătorie, în critică, în teatru, el se întindea pe rând, în toate aceste domenii și fără să fi inovat în vreunul, al ajunsese pe încetul și rămăsese pretutindeni în locul întâiu“ (Iorga), — Vasile Alecsandri a mai desfășurat și o activitate politică de primul ordin, strâns legată de cea literară, cu care formează un tot armonios, și pusă ca și aceasta în serviciul neamului său, desăvârșind astfel marea personalitate a celui mai național poet al nostru. Fruntaș al revoluției de la 1848, când prin „Deșteptarea României“, desmorțește și înflăcărează sufletele, pribeag apoi cu ceilalți tineri patrioți, după eșuarea mișcării, el se oprește în Bucovina, unde, în colaborare cu frații Hurmuzachi, frunțași români locali, desfășură o frumoasă activitate literară și națională; mai târziu, întreprinde în țările Occidentului și în Africa lungi călătorii, care își au însemnătatea lor, pentru istoria și literatura noastră, deoarece el le-a descris pe toate, iar în timpul șederii sale la Paris, dimpreună cu tinerii Români aflați acolo, a stăruit atât pentru cunoașterea țărilor noastre cât și pentru atragerea bunăvoinții oamenilor politici, pentru cauza română. După războiul Crimeii, în epoca divanurilor ad-hoc, el se face prin „Hora Unirii“, interpretul voinții neamului său pentru „Sfânta Unire“, fiind, în același timp, prin demnitatea sa de membru al acestor divanuri și prin cea de ministru de externe în timpul Căimăcăniei, unul dintre factorii de căpetenie cu atâta vază în mișcarea ce culminează cu marele eveniment, încât a fost un moment vorba să fie ales chiar el domn al celor două principate. Prin importantul său rol jucat la înfăptuirea Unirii, Alecsandri este desemnat să meargă pe la cabinetele europene, să susțină faptul împlinit la 24 Ianuarie, însărcinare de care se achită conștiincios și cu succes. Și ca și cum n'ar fi fost de ajuns gloria de care se bucura în fața țării sale, marele poet își face un nume celebru și'n fața străinătății, dobândind în același timp o strălucită victorie pentru neamul său, atunci când societatea limbilor romanice din Montpellier, voind în 1878, să premieze cel mai reușit cântec al Gintei Latine, îi acordă cupa câștigătoare pentru cântecul compus de el, tradus de atunci în toate limbile și pus pe muzică; ministru plenipotențiar al țării la Paris, în ultimii ani ai vieții sale, nemuritorul bard al latinității, se stinge, în 1890, la Mircești, satul său de naștere, lângă frumoasa luncă pe care a cântat-o în expresivele sale pasteluri, cu atâta măiestrie.

Prin identificarea sa, în întregime, cu revendicările, cu aspirațiile, cu elanurile, într'un cuvânt, cu sufletul și cu toate interesele de ordin național ale neamului său, prin exaltarea patriotismului contemporanilor săi, prin biciuirea ridiculului sub toate formele, prin permanenta sa preocupare de a satisface

superioarele trebuinți artistice ale sufletului neamului său, pentru care fecundul său geniu, abundând în toate domeniile literaturii, a umplut jumătatea unui veac cu strălucirea numelui său, prin faima de cântăreț laureat al latinității, — Vasile Alecsandri a fost nu numai poetul actualității mărite sau înjosite, nu numai poetul consacrat ca reprezentantul cel mai desăvârșit al marilor noastre interese colective, dar, după magistrala caracterizare a lui Eminescu și „rege al poeziei“ noastre, cum, de fapt, îl socetește și Istoria literară, pentru epoca de la 1850 până la 1880, când coroana regalității literare trece pe capul acestui om excepțional, mare și deci adevărat pesimist, care prin superioritatea geniului său se simțea desrădăcinat, din rândurile omenirii și ursit să rămână, în izolarea sa, „nemuritor și rece.“

Om cu o fire spontană și emotivă, contemplativă, dar energetică și perfect echilibrată, dotat cu o sensibilitate nu mult profundă, dar amplă și extrem de comunicativă, ferit de influența neliniștitoare a marilor probleme filozofice, plin de dragoste pentru viață, înțelgător pentru toate aspectele ei și pentru toate cerințele vremii, capabil de a prinde toate năzuințele epocii sale și de a se adapta nevoilor sufletești ale neamului, susținut de o nestrămutată credință în viitorul strălucit al țării sale, gloriosul bard a fost cu adevărat, atât poetul „veșnic tânăr și fericit“, entuziastul cântăreț al vieții, cât și poetul profet, marele misionar, căruia i-a revenit sarcina de a lumina, de a însufleți prin artă și de a-și îndrepta neamul, spre drumul ideal al înălțării.

Insuflețit de acel nobil patriotism luminat, și adevărat apostol al ideilor sănătoase și regeneratoare, el și-a pus resursele fericitei sale firi în slujba ridicării neamului, înțelegând că înălțarea și progresul unui popor nu se pot realiza decât atunci când acel popor este înzestrat cu oameni dornici de viață, curajoși în lupta cu ea și increzători atât în puterile lor cât și în destinul neamului din care fac parte; și apoi dacă Alecsandri a fost fericit și optimist, chiar în mica Românie, pentru ce ne-am simți noi nefericiți și mai ales, atât de pesimiști, tocmai în România Mare?

Al. Petrescu, elev

Unui poet

Te crezi geniu printre genii
Și prezinzi să porți cununi . . .
— Ai dreptate, căci ca tine,
Am văzut și alți nebuni.

Mie însu-mi

Nu 'nțeleg de ce amicii
Mă trimet „la un dogar“
Când le spun că eu pe lume
Sunt un geniu literar.

Udarc

TRAIANIADA

Piesetă istorică în versuri

de Radu Chirovici.

(Urmare)

Rezumatul părții din numărul precedent. Flăcăii Ion și Radu, feciorii unui bătrân și viguros Român, pleacă primăvara cu oile din satul lor, la munte, unde urmează să ierberească toată vara. Până la marginea satului, sunt însoțiți de tatăl lor, de unde apoi acesta își ia rămas bun dela ei, bine înțeles, după ce le dă câteva sfaturi părintești cu privire la grija ce trebuie să poarte turmei. Ca orice părinte, îndurerat de plecarea copiilor și cam mâhnit prin faptul că ei, — necunoscând suferințele prin care a trecut tatăl lor, ca rob chiar pe țarina lui, privind tocmai din această cauză, viața cu nepăsare, — bătrânul Român se agită parcă din teama ca și feciorii-i dragi să nu aibă parte de aceste suferințe. Istovit de bătrânețe și obosit și din cauza agitației, se reazimă cu capul de un bolovan de piatră și adoarme cu gândul, la copii. Sub influența durerilor suferite, vede în vis un om îmbrăcat în armură și pe care, necunoscându-l, îl ia drept un dușman ce i-a călcat din nou țara, astfel că, fără a ține seamă de marea diferență de putere dintre ei, vrea să-l atace pe presupusul dușman, care, la rândul lui se mândrește că vede atâta bărbăție. Ii spune apoi că, este Traian Impăratul Romanilor și deci străbunul lui, și a venit acum din lumea cealaltă, spre a cere socoteală fiului despre cele ce a făcut în timpul de când l-a lăsat ca urmaș pe moșia sa.

„Am venit acum la tine hăt din lumea celor duși
Să te 'ntreb, cam ce urmașe de când te-am lăsat, făcuși ?”

ROMÂNUL

Plecăciunea cuvenită celor care ne-a făcut . . .
Iartă-mi dacă poți purtarea mânioasă ce-am avut.
Sunt prea plin de suferința și de amarul ce-am răbdat.

TRAIAN

Nu-i nevoie, drag copile . . . demn de tine te-ai purtat
Ai știut cu bărbăție să 'nfrunți chiar mândria mea
Da, pe-a mea de care odată tot pământul tremura.
Am văzut din prima dată că ești tot ce eu știam . . .
Că ești fiul rupt din coasta Impăratului Traian.

ROMÂNUL

Poate tocmai că deaceea viața-mi toată a petrecut
Timpuri grele, totuși însă ființa nu mi s'a pierdut
Și că-mi ceri acum socoata ce făcui pe-a ta moșie ?
Da, ți-o dau făr' nici o teamă și-ți spun drept că simt mândrie.
Am deasupra martor cerul că nici viața-mi n'am cruțat-o
Spre a păstra întreg și 'ntocmai moștenirea ce-am luat-o
Însă dacă cruda soartă și-a vărsat a ei cruzime
Și-a izbit cu răutate de mai multe ori în mine
N'am avut ce face alta: am răbdat a ei izbire
Până 'n ceasul când și mie timpuri bune îmi veniră . . .

*

Chiar la începutul vieții-mi, nu mult după ta plecare
Năvăliră peste mine 'n cetă, hoardele barbare

Erau cruzi ca fiara 'n codru ș-aveau chiar rânjet de fiare
 Mi-au distrus într'o clipită ce 'njghebasem cu sudoare
 Și-au fost cete atât de multe și atât de mulți în ceată
 Că în timp de câțiva secolii m'au adus de tot la sapă.
 Luam bruma de avere ce puteam într'o desagă
 Și prin peșteri sau prin scorburî am trăit o vreme 'ntreagă.
 Și s'au scurs așa cu timpul peste țara-mi oropsită
 Fel de fel de lifte negre cu gând rău să mă înghită . . .
 De n'aveam în cer pe Domnul era vai de biata-mi țară
 Se putea chiar că și neamul de atât amar să-mi piară.

*

S'a scurs timpul, s'a scurs vremea și cu 'ncetul ajunsei
 Să-mi refac din nou căminul prăpădit de tot, de ei.
 Când crezui și eu că soarta s'a 'ndurat acum cu mine
 Că e blândă și că răul mi l-a preschimbat în bine
 A 'nceput din jos să curgă altă hoardă păgânească . . .
 La vedere-i tot pământul a 'nceput să 'ncremenească
 Pană și bătrâna Romă și-a 'dunat supușii 'n sfat
 Chibzuind prin ce mijloace s'ar scăpa de-acest păcat.
 Mi-am spus pieptul zid de piatră ca să stăvilesc puhoiul
 Și de câte ori cu hoarda n'nam amestecat noroiul
 Spune Turnul și Brăila, Valea albă și Rovine,
 Dunărea, Călugărenii, vorbesc lunii despre mine.
 Ce folos însă că singur fără nici un ajutor
 N'am putut răzbi puhoiul . . .

TRAIAN

(Ingrozit)

Când te-ascult mă prind fiori

Și mă 'ntreb singur pe mine, cum că neamu-ți n'a pierit
 În mulțimile de secolii? . . . — „Mult avuși de suferit!

ROMÂNUL

De-ar fi fost numai atâta capul nu m'ar fi durut

TRAIAN

Cum? Ce spui? Mai suferit-ai?

ROMÂNUL

(cuprins, parcă de tristețe.)

Hei, hei, ce-am mai petrecut

TRAIAN

(Mulțumit de vitejia urmașului său caută să-l îmbărbăteze

Brav urmaș'al țării mele, spun: — Sunt mândru c'al tău neam
 A știut s'arete lumii că e viță de Roman . . .

Vin în brațe-mi, vin copile, vin, cu drag să te sărut,
 Ginta Lațium se mândrește de viteazul c-ea născut.

(Il îmbrățișează cu căldură, apoi îi ia capul între mâini și îi sărută).

Vreau s'ascult, s'ascult, vorbește-mi mai departe, vreau s'ascult
 Faptele-ți de vitejie . . . Cu puhoiul ce-ai făcut?

(Continuare în numărul viitor)

Povestea unei vieți

Cetind aceste rânduri, adu-ți aminte că viața nu-i cum ți se manifestă în mod aparent. Realitatea e contrariu — și atunci nu vezi în juru-ți decât dureri.

II.

DECE toate aceste, pentruce, pentruce?

Da, își reamintește bine. Parcă eri a fost. Implinise vârsta de 16 ani la Sfântul Gheorghe. Era într-o duminică de lunie. Ziua de Sfântul Petru. Niciodată nu văzuse pe jupânul așa de întunecat la față. Parcă i-se înceseră corăbiile pe mare. Nici o vorbă nu se putea scoate din gura lui. Parcă amușe. Nici înjurături, nici ordine. Unde oare se dusesese semeția de odinioară? Ce s'o fi întâmplat oare cu jupânul, se întrebau ucenicii. Ce are oare jupânul, de se uită așa cu jale la noi, — șopteau între ei lucrătorii, fără ca vreunul să aibă curaj să-l întrebe. Ce o fi oare? Ce o fi?

Nu cumva o fi bolnav? Nu cumva s'o fi certat cu jupâneasa? Nu cumva o fi ajuns la urechile cocoanei Anica, s'vonul că jupânul a jucat mai săptămâna trecută la Gheorghe dela Obor, în cărți și a pierdut 600 de lei și și-a amanetat ceasul de aur pentru 40 lei? Nu cumva a auzit jupâneasa Anica că acum două seri, din nou a jucat la cărți, a pierdut 100 lei și nemaiavând ce amaneta, și ars fiind de patima jocului, a vândut verigheta de nuntă pentru 10 lei și jucând, i-a pierdut? Nu cumva o fi aflat jupâneasa că tot atunci jupânul infuriat — s'a luat la ceartă, și apoi la bătae, cu cei din jurul său și s'a ales cu haina sfâșiată, plus o datorie de 10 lei, pentru geamurile sparte și un proces încheiat de poliție?

Erau orele 12. Da, își reamintește bine. Ora prânzului. În loc ca jupânul să ia masa ca de obicei în casă, ca apoi să i-a și ucenicii, el sta tot în pragul atelierului. Vremea se înorase, un vânt ce te orbea cu pulberea ridicată depe drum, se ivise. Nici o mișcare pe drum. Geamurile prăvăliilor, lăsate deschise, începuseră a se război între ele. Deodată, în această hulă apărură trei domni și un sergent de stradă.

Toți ce-i din atelier înmămurirăm. Oare ce ar căuta la atelier? Nu cumva vin să-l aresteze pe jupânul pentru scandalul de acum câteva zile?

Ce s'a discutat cu jupânul nu știe nici el. Doar atât își amintește. La o jumătate de oră după sosirea lor, au scris ceva la o masă, au numărat tot ce era în atelier, au scris pe niște hârtii, au jsemnat toți și apoi dându-i afară pe toți, au încuiat ușile și au pus pecetii cu ceară roșie. Și hohote de plâns a isvorât

deodată, atât la jupâneasă, cât și la jupânul. Au plâns ei, cari vedeau deacum încolo apunând o viață, apunând renumele lui de jupân Stere și a ei de jupâneasa Anica. Au plâns lucrătorii cari se învățaseră a lucra la jupânul ursuz, dar care le plătea cinstit până într'un ban; au plâns ucenicii — fără să știe de ce — dar uitând de răutatea jupânului, au plâns totuși și ei. Și ziua aceia n'a fost masă, nimeni nu s'a mai interesat de nimic. Totul era numai plâns — dureri și dureri.

S'au strâns vecinii ca la mort, au început fiecare a vorbi ce-l tăia capul, unii compătind, alții atribuirend acest rezultat, numai jocului de cărți.

Și odată cu lăsarea serii, s'a dat jos și firma, pe care sta scris cu albastru pe, numele jupânului Stere. S'a uitat lung jupânul la ea, a oftat și lacrimile i se prelingeau pe față. Să fii negustor timp de 40 ani — să ajungi aproape de bătrânețe fără nici o sumă agonisită — și cu numele pătat de cuvântul „Falit“, e tot ce poate însângera mai mult un suflet. Că ce i-a fost și viața lui? Nimic, mai nimic.

A muncit cinstit. A plătit tuturor cinstit, dar vai, a avut și el o patimă. Jocul de cărți. Da. Numai el l-a nenorocit. Numai el l-a lăsat pe drumuri cu soție și 3 copii. Numai jocul de cărți i-a pătat și numele.

Dece nu s'a lăsat? Dece, dece? La ce nu a ascultat poveștile prietenilor ce-i doreau binele? La ce nu a ascultat pe soția sa? La ce n'a murit cu o lună înainte de a fi declarat falit? Poate îi rămânea doar numele curat. La ce n'a spus mai din vreme creditorilor săi cum e situația sa? La ce n'a plâns mai înainte, că poate se înduioșau și-i mai amânau polițele? La ce a jucat ultimul ban la cărți, la Gheorghe dela Obor, și nu și-a plătit măcar dobânzile la polițele ajunse în scadență? La ce a stat ca o statue fără a căuta o scăpare mai din vreme, când știa bine ce-l așteaptă?

La ce plânge azi, când nu mai este nici o scăpare? Vai! De s'ar fi întâlnit în acel moment cu Gheorghe cafegiul! I-ar răsuci gâtul ca flă un șarpe. Vai de l-ar găsi! . . . I-ar spune: Numai tu ești nenorocirea mea și a familiei mele. Da, numai tu, cu cărțile tale. Tu mi-ai furat zilnic în ghereta ta, bănișorii mei muncii! Numai tu m'ai lăsat pe drumuri și cu numele pătat! Numai ție se datorește mormântul în care trebuie să intru de viu de azi încolo! Tu m'ai nenorocit! Salvează-mă! Dă-mi înapoi banii agonisiți cu sudoarea frunții ce ne-ai furat hoștește cu cărțile de joc. Dă-mi banii înapoi, ca, plătindu-mi datoriile, să revăd din nou atelierul meu, cu lucrători și firmă! Dă-mi banii înapoi, ca să am cu ce asigura bătrânețe viața mea, a soției și copiilor mei! Dă-mi banii înapoi, că ei sunt bani muncii la lumina lămpii, seara târziu, pierzându-mi vederea!

Dă-mi banii — dă-mi banii înapoi tâlhar ce ești, că de nu, te omor.

Tu mi-ai omorât onoarea și renumele meu de negustor. Tu ești bestia umană care luându-mi banii munciți, mi-ai supt, treptat, treptat, sângele vieții mele. Tu te răsfeți azi în ghereta ta, ademenind, la îndrăcitul joc, alte persoane ce vor deveni mai târziu alți nenorociți ca și mine.

Tu iei banii munciți, fără a gândii că rupi dela gura copiilor bucată de pâine, aduci nenorocirea și moartea lor. Dă-mi banii înapoi, tâlhar bătrân! Te omor. Vreau ca prin moartea ta să salvez pe alții de a încăpea pe mâna ta, de a nu-i nenoroci. Tu furi banii munciți, aducând atâta discordie în familie. Tu ești cel ce făurești în dugheana ta calvarul suferințelor. Dacă nu intram în cafeneaua ta, azi eram om. Mi-am neglijat familia, am pierdut clienții, am pierdut vederea — lucrând cinstit la lumina lămpii — iar banii și-am adus ție grămadă, hoț bătrân. Mi-ai furat banii, ai nenorocit o familie, mi-ai distrus prăvălia, mi-ai pătat numele. Dă-mi banii înapoi ca să-mi recapăt cinstea pierdută și să pot trăi liniștit cât mai am. Dă-mi banii înapoi ca să nu las pe drumuri familia care a fost isvorul de muncă al vieții mele și cel puțin prin asigurarea existenței de toate zilele, să le răsplătesc iubirea ce o au și avut față de mine.

Pentru ce nu te înduioșezi de durerea mea? Pentru ce lăcrămile mele și familiei mele nu te înduioșează? Pentru ce durerea unui nenorocit bătrân nu-ți slăbește sălbateca poftă de a suga sângele unei familii căreia răpindu-i banii — le-ai răpit dreptul de viață. Dă-mi banii înapoi. Vreau ca prin ajutorul lor să-mi refac liniștea sufletească a vieții. Pentru ce te bucură nenorocirea altora? Pentru ce momești inconstienții în dugheana ta, ca în loc de ceașca cu cafea sau cu ceai — le dai amarul venin al jocului de cărți, le insuflă la început curajul, îi ademeniști prin câștiguri — iar apoi deodată le sugi și sângele. Dă-mi banii înapoi, pungaș bătrân, al cărui loc este nu între oameni, ci în ocnă. Vreau să nu te mai văd. Vreau să-ți distrug dugheana în care am pierdut inconstiența nopțile, averea și onoarea.

Îți voi erta totul, numai dă-mi banii, de nu, te omor. Te omor și distrug prin tine un vierme ce suga sângele celor orbiți de patima jocului de cărți. Te omor, dau foc dugheanei și spulber prin cenușa ta, diavolul ce s'a intrupat în tine. Scap din ghiarele mizeriei, zeci de familii, ce plâng azi nenorociți ca și mine și alte-alte familii, cari poate vor plânge și mâine pentru bucată de pâine, deoarece banii i-ai furat tu, hoț șiret. Distrug prin tine demonul ce zămbind prietenos celor ce-ți intră în dugheană, ai și prețuit dintr'o ochire ce câștig îți va lăsa.

Dă-mi banii înapoi! Dă-mi banii că vreau să nu-mi îngrop de vie familia mea, părinții și frații al căror sprijin sunt. Induioșează-te numai odată în viața ta și salvează-mi onoarea — salvează numele unui om încăruntit de vremuri, și-ți voi erta totul. Pentru ce nu

răspunzi? Pentru ce urechile tale nu aud acest strigăt? Pentru ce poate rânjești cu viclenie și acuma, după teigheea? Da, te revăd rânjind. Te-am văzut de mii de ori — dar n'am înțeles sinistrul tău rânjet. Azi te înțeleg, azi fug de tine, azi te blestem pe tine, blestem tot ce e în tine, în împrejurul tău. Blestem dugheana ta, că acel ce calcă în ea este sortit a purta mai târziu, ca și mine, pecetia rușinei, a dezonoarei.

Rânjetul tău îndrăcit, este rânjetul viperii. Tu ești satana întruchipată în om.

Dă-mi banii, dă-mi banii că de nu, te omor . . .

Genetra

(Urmarea în numerile viitoare.)

Țiganul grădinar

Un țigan neavând nici un rost pe lume, satul de „hai-hui“, se gândi să se bage și el argat la cineva. După ce cutreeră tot satul, întrebând la dreapta și la stânga de stăpân, își găsi în sfârșit rost la un zarzavagiu bulgar.

Cam deodată, treaba țiganului era asta: să mâne boii la roata de apă și să aibe grijă ca nu cumva cireada de bivoli a satului să între în grădină . . . Câteva zile, tuciuriul nostru sa'rătă isteț nevoie mare, dar, într'o bună zi și-a dat în petic: a adormit lângă roată! Pe când dormea dus, bivoli dând busna în grădină, făcură straturile de varză „harcea-parcea“ . . .

Deșteptându-se țiganul și văzând paguba, se luă cu mâinile de păr, apoi, venindu-și puțin în fire, că doar nu el făcuse paguba, ci bivoli, dădu fuga la bordeiu să reclame stăpânului „intâmplarea“ . . .

Cum bulgarul nu știa altă limbă, decât bulgărește, iar țiganul în viața lui nu auzise astfel de limbă, înțelegerea între ei trebuia să se facă prin semne . . . Țiganul însă, șmecher, de frică să nu-l bată bulgarul, vru să arate acestuia că și el e neam de bulgar și dându-și aere bulgărești, zise: „bre bulgărărăm, a intrat bilvorărăm în vârzărărăm și-a mâncat-o până'n cotorărăm!“

Dar bulgarul, neînțelegând palavrele țiganului, îi răspunse: *nedeor-bach-bre!*? Țiganul crezând că bulgarul îi zice să bage în pământ cei scos, speriat îi zise:

Ce n'aș face de-aș putea,
Să mă scap d'astă belea;
Dar nici frunză, nici cotor,
N'a rămas pe locușor!
Au făcut prăpăd prin varză,
Arde-i-ar focul să-i arză!

Bulgarul, nepricepând nimic din cele înșirate de țigan, se uita la el ca un scos din fire. Atunci țiganul îi zise:

Ce faci mutră așa pocită,
C'au făcut și ei o burtă?!

Bulgarul crezând că țiganul își bate joc de el, puse mâna pe un reteveiu și croindu-l de câteva ori îl sătură de grădinărit.

Neagu Florescu.

Moș Chichirez

ARCĂ îl am și acum în fața ochilor . . . .
 Il văd așa cum era: mic de statură, cu capul rotund ca portocala, cu nasul puțin borcânat și roșu de băutură, cu mustățile lungi și răsucite în jos, ca o cobiliță oltenească, iar ochii-i, deasupra cărora se resfirau două sprâncene stufoase și veșnic încruntate, erau de un verde pisicesc și sclipitori tot ca ai pisicii.

Atât vara cât și iarna, purta pe cap un giuben spart în fund, căpătat cine știe de pe la ce cocoană, căreia îi duse-se în schimb câteva donițe cu apă dela gărlă, pentru spălat. Un cojoc din blană de oaie, căpătat și ăla de pe undeva și găurit în mai multe locuri, îi acoperea în timpul frigului spatele-i gârbovit de bătrânețe și trudă, iar în timpul verii îl ținea atârnat pe umăr, legat de gât cu o sfoară, ca să ru-i-l ia nebunii de copii din mahala care se legau într'una de el. Casă nu avea Moș Chichirez, căci dacă ar fi avut l-ar fi lăsat acasă. Vara dormea pe unde găsea, pe câmp, pe vre-o bancă din grădina publică, sau pe vre-un prag de cârciumă, însă iarna avea la îndemână o clae mare de pae din curtea grajdurilor primăriei.

Cine era acest Moș Chichirez, de unde venise și cum se pripășise în oraș, nimeni nu știa. Știa numai că este un om cinstit, muncitor, credincios ca un câine și bețiv de zvânta pământul, atunci când își termina treaba. Tot ce câștiga da pe țuică. Aducea apă cu donița dela gărlă, tăia lemne, făcea pe comisionarul, scutura covoarele de praf pe la curțile boarești, câte și câte nu făcea Moș Chichirez! Pentru o băncuță de argint își muncea toată ziua.

Insă cu dihăniile, — cum le zicea el copiilor, — nu putea să se împace bietul moș. Și avea dreptate, căci cât era ziuica de mare, ștregarii nu-l lăsau în pace. Se țineau cărd după el și-i strigau în gura mare: Chichirez cu ochii verzi, plesni-ți-ar să nu mai vezi!"

Strigătul n'ar fi fost nimic, dacă i-ar fi lăsat în pace cojocul rupt de pe umăr și giubenu! spart de pe cap. Ba câte unul mai îndrăzneț se apropia binișor de el și-l înțepea cu acul unde nemerea. Se înfuria Moș Chichirez, ocăra cât putea, alerga după ei să-i prindă, dar în zadar, căci dihăniile erau sprintene și fugeau mai iute ca el. Insă, ferească Dumnezeu să-i fi căzut vreunul în mână, că zdravăn nu mai scăpa. Li punea cojocul pe cap și îi-l ghiontea pe infundate, până îl treceau toate nădușelile. Tipa pușchiul și se svârcolea pânăce vre-un trecător îl scotea din mâinile infuriatului moș. — „Lasă că treci tu Moș Chichirez prin mahalaua mea și o să-ți sparg capul cu un pietroi," striga ștregarul fugind de-i sfăria picioarele. Se întâmpla câteodată, ca să se țină de cuvânt și atunci, vai de bietul moș. Îți făcea

milă să-l vezi, cum printre lacrimi i se prelingeau pe obraz șirulețe de sânge izvorâte din locul unde afurisitul îl plesnise cu piatra.

Imi aduc aminte bine, cum într'o zi de Iulie, pe când căldurile erau în toi și vacanța școlară dădea răgaz ștregarilor să se zbenguiască cât vor, am plecat și eu la gărlă, cu alți copii, ca să ne scaldăm. Intr'un tufiș, dăm — fără să vrem — peste moș Chichirez care, gol, goluț, sta pe iarbă și aștepta, ca ru-fele ce și-le spălase cu o vreme mai înainte de sosirea noastră, să se usuce la soare.

Cum îl zărirăm, ne și trăzni în cap o năzdrăvniie. Unul îi luă cămașa, altul pantalonii, altul giubenu!, altul cojocul și fugi cu ele tocmai la salcia scorbura de pe malul gărlei, distanță de vre-o 5—6 sute metri de stușiul în care era moș Chichirez. Cu sprinteneala veveriței, unul din noi se urcă pe salcie și agăță, sus de tot, în vârf, toate boarfele moșului, lăsându-le acolo. Să-l fi văzut pe moș Chichirez cum fugea în pielea goală după noi, amenințându-ne cu un retevei găsit în grabă pe mal și înjurând toți sfintii și părinții.

Din cei câțiva câți eram, ceata se făcuse mai mare, căci se asociaseră la ea și alte haimanele ca noi ce-și pierdeau timpul la gărlă.

Ajungând la salcie și văzând atâta droae de dihăni în jurul lui, bietul moș își schimbă pe loc atitudinea războinică ce avea și spre uimirea noastră, în loc să-l vedem ocărând, începu să joace tontoroii în pielea goală, bătând din palme și cântând din gură: „Chichirez cu ochii verzi, plesniți-ar să nu mai vezi" La acest văz, am început să râdem cu hohote și făcându-ni-se milă de el, i-am scoborât din pom hainele.

Isprava noastră cu boarfele lui Moș Chichirez a ajuns și în urechile părinților și în ale lui Domnul învățător, care ne-au tras câte o sfântă bătae că, unul din mine, nici azi nu pot să o uit.

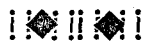
Bietul Moș Chichirez! Nu puteam să înțeleg atunci ce rost aveau lacrimile ce-i curgeau din ochii-i ce și-i blestema pe când juca tontoroii în pielea goală. Azi imi dau seama că, erau lacrimi de durere, izvorite poate dintr'un suflet chinuit de tată și pricinuite de copiii sau nepoții lipsiți de respectul datorat față de cei ce le-au dat viață . . . .

Târziu de tot, în iarna ce a urmat acelei veri de pomina, când grivățul sufla cu furie smulgând de pe căpriori, acoperișurile caselor celor nevoiași, în clăia de pae din curtea grajdurilor primăriei, întrenit de zăpadă, a fost găsit întepenit, cu giubenu! spart în fund și tras peste ochi și cu spinara zgribulită în cojocul rupt, Moș Chichirez. Și când oamenii stăpânirii l-au ridicat de acolo și l-au dus la morga spitalului, au găsit cusut cu sfoară groasă în buzunarul cojocului, o hârtie roasă la colțuri și îngălbenită de vreme, pe care sta scris cu litere frumoase:

„Sergentul Ioan Dragomir din Regimentul de Dorobanți, pentru vitejia cu care a luptat la Grivița și la Plevna, este decorat cu Virtutea Militară“. Iar mai jos, în fundul buzunarului, înfășurat într'o cârpă, s'a găsit și decorația pe care odinioară însăși Vodă i-a prins-o de piept. Abia atunci a aflat lumea cine a fost acest Moș Chichirez și pentruce purta tot timpul cojocul cu el . . . Abia atunci s'a gândit lumea, că ce bine ar fi fost dacă l-ar fi găzduit pe moș Chichirez în vre-o odaie cu pat și sobă, din cele multe câte le avea goale stăpânirea.

Sărmanul Moș Chichirez, în ce hal a murit! Viteazul sergent Ioan Dragomir din Regimentul de Dorobanți, ce soartă crudă a avut! . . . . .

Turneanu

De ziua mamei

I

Mămico dragă știu acum,
Dece tu te-ai gătit frumos;
Dece-ai făcut azi prăjituri,
Și tata este așa voios.

II

Eu știu dece-ai primit și flori
Și daruri și . . . felicitări
Mămico, este ziua ta,
Și toate acestea sunt urări!

III

Vezi, nu sunt tocmai cum mă crezi,
Cu gândul doar și doar, la joc,
Mămico, te sărut și-ți spun
— „Ani mulți, mămico și noroc“.

I. Ionescu Zăgăriu

De ziua lui tăticu

I

Mi-a spus mămica, azi de dimineață,
Că-i ziua ta, tăticule iubit;
Și fiindcă tu'mi ești sprijinul în viață
Eu mâna ți-o sărut, te felicit!

II

Că tu ești bun, — așa mi-a spus mămica —
Și toată ziua pentru noi muncești
Ca să nu ducem lipsă de nimica
Și de nevoi pe toți tu ne ferești.

III

Deaceea azi simt mare bucurie,
Că pot să-ți spun ce drag și scump îmi ești!
Și să-ți urez, cum îmi urezi tu mie,
Tăticule, mulți ani cu bine să trăești.

I. Ionescu Zăgăriu

Aspect sideral

În fiecare noapte bolta
Cu constelații înbâcșite
Imi dă iluzia superbă
A unei cernerii printr'o sită.

Cărbuni, cenuși prin sita nopții
Sunt toate pulberile astrale
Și focurile răătăcite
Prin spații intersiderale.

Cum se umbrește cugetarea
De scânteerile cenușii!
Doar luna își cunoaște sclavii
Și își întunecă supușii . . .

Nouii focuri s'au ivit în mine
Și tainic dragostei veghează,
Cenușe: te-a suflat zefirul,
Eternul Eu te înfierează.

Vasile Culică.

Pierdută 'n umbra din trecut

Pierdută 'n umbra din trecut
Azi reapari în cale,
Și în zadar vrei să surâzi
Că răsul tău e atât de trist
Și plin de jale.

Și să mă vezi? La ce folos
Când inima e tristă,
Ești veselă ca-i petrecut
Mai știu și eu ori cât ai vrut
Iar lunca-i pustiită.

Pierdută 'n umbra din trecut
Iubirea nu reînvie
Pierdută pentru mine a fost
Pierdută 'n veci să fie.

Genetra.

De gardă

Adesea ori în nopți senine
Eu stau de gardă, liniștit . . .
Doar liliacii nopții vin s'aline
Plăpându-mi suflet chinuit.

Și stau așa în fiecare seară
Privind cu ochii 'n spre apus de soare
S'aștept ca zorile să vie
Cu glasuri de privighetoare.

Mitică Ionescu

Povestea unei flori

În erotice răsfrângeri de lumină,
o floare minunată, cu nectar
mai dulce ca al multora 'n grădină,
se legăna sub cerul de cleștar.

Parfumul i se irosea 'n câmpie
și până sus în sferile senine . . .
și bând din ea ca dintr'o apă vie,
roiau în juru-i, harnicele albine . . .

Din cauza mulțimei acestor oaspeți
nectarul se sfârși curând. Petale
din vârfurile lujerilor proaspeți
se desprindeau, și 'ncet cădeau la vale.

Azi, nu mai e decât o buruiană
fără parfum, petale și nectar
și-i tristă ca un cânt de havaiană,
sub cerul liniștit și de cleștar.

Zaharie Teșculă.

EPIGRAME

Unui Cărcimar

Pentru'ă pus apă 'n vin
A fost pedepsit odată,
Iar de frică bietul om
Pune acuma . . . vinu'n apă.

Udarc

Unui sugativ

Cu parfumuri de prin Franța
Ziluic hainele-ți stropești
Însă gâtul totdeauna
Cu parfum de . . . Odobești.

Aceluiaș

Știu că ai leafa micșoară
Și c 'o bei chiar într'o seară
Dar ți-ar fi mai de folos
Să'ntorci hainele pe dos.

Rodisi

Sprijinitorii revistei Cluj

Persoanele mai jos notate care, atât prin achitarea taxei de fundație, cât și prin achitarea unui abonament de sprijin pe timp de un an, sunt considerate membri fondatori ai revistei „Gânduri” din Odorheiu.

1. Ludovic Szilágyi, Administrator financiar Odorheiu	14. Gheorghe Schaaser, Odorheiu
2. Vasile Leon, „ „ „	15. Lazăr Braniște, funcționar I. G. Duca
3. Ioan Florescu, controlor-șef Sighișoara	16. Zoltán Dávidházi, „ „
4. Neagu Florescu, funcționar, Archita T.-mare	17. Ana Mihail, „ „
5. Virgil Iosof, perceptor I. G. Duca	18. Vasile Stuparu, „ Zetea
6. Florica Sârbu, funcționară Odorheiu	19. Alexe Bercu, „ Praid
7. Marcu Teodor, funcționar Dealul	20. Nicolae Rădulescu, „ Corund
8. George Ionescu, perceptor Sâng. de Pădure	21. Ioan Kovács, „ Praid
9. Mirea Anton, funcționar Sâng. de Pădure	22. Vicențiu Huber, „ „
10. Pop Constantin, funcționar Arad	23. Gaspar Blaziu, „ Dârjiu
11. Ioan Simedru, funcționar Sâng. de Pădure	24. Victor Bleoca, notar Lueta
12. Ioan Negustoru, funcționar Praid	25. Alexa Alex., student Săcueni
13. C-tin Georgescu, perceptor Sâng. de Pădure	26. Carol Herman, funcționar I. G. Duca

Redăm mai jos numele persoanelor, care cu deplină încredere, ne-au achitat abonamentul la revistă :

1. Matei Milea, Judecător Odorheiu	10. Restaurantul și cofetăria „București” Odorheiu
2. Dr. M. Cionca, Prim-Pretor Ocland	11. Bodega Kassay, Odorheiu
3. Dr. E. Szöllösi, avocat Odorheiu	12. Bodega Orbán, Odorheiu
4. Radu Schuller, șef-contabil Odorheiu	13. Samuil Guttman, comerciant Odorheiu
5. Ludovic Sámson, comerciant Odorheiu	14. Marcon Géza, funcționar Odorheiu
6. Al. Lántzky, droguist Odorheiu	15. Ioan Longera, notar Lupeni
7. Irma Raffay, funcționară Odorheiu	16. László Ludovic, comerciant Odorheiu
8. Elisabeta Bartalis, funcționară Odorheiu	17. Foto „Lux” Odorheiu
9. Dionisie Barkóczy, comerciant Odorheiu	18. Henri Șeptilici, funcționar Odorheiu

Lăsăm deschisă lista pentru toți cei ce doresc a se considera membri fondatori ai primei reviste literare românești apărută până acum în acest loc, urmând a le publica numele în numărul viitor. Tot în numărul viitor vom publica și numele persoanelor ce vor binevoi să ne achite abonamentul.

Redacția

Colțul jocurilor distractive

Începând cu numărul de față, am pus la dispoziția cititorilor noștri o serie de jocuri distractive ce dau dreptul deslegătorilor să concureze la următoarele 3 premii:

Pr. I, 100 lei, va fi dat aceluia jucător care a deslegat toate jocurile.

Pr. II, un abonament la revistă pe $\frac{1}{2}$ an, va fi dat aceluia jucător care a deslegat un număr mai mare de jocuri.

Pr. III, o carte de lectură, va fi dat aceluia jucător care a deslegat un număr mai redus de jocuri.

În cazul când pentru același premiu concurează mai mulți deslegători, distribuirea premiului se va face prin tragere la sorți.

Spre orientarea concurenților, facem cunoscut că seria I va cuprinde jocurile publicate în numerile 2 și 3 ale revistei, iar distribuirea premiilor se va face la sfârșitul seriei, urmând ca, atât numele premianților, cât și al deslegătorilor să fie publicat în numărul viitor.

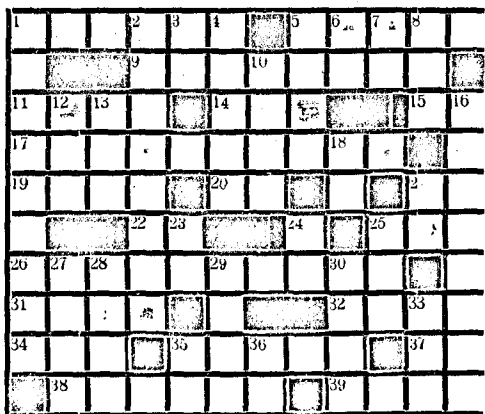
Deslegările scrise citeț și însoțite de „Cuponul de premii” aflat în corpul revistei, se vor trimite pe adresa redacției.

Amintim că, deslegările ne însoțite de cupon, nu se vor lua în considerație.

Seria I litera A)

Cuvinte încrucișate. Scriitori români.

Bălășescu Nicolae, elev.

Orizontal: 1. Scriitor român (1866—1918). 5. O producțiune literară cu caracter epic. 9. Scriitor român, trăiește și astăzi. 11. Ce este adevărat. 14. Verb la prezent. 15. Notă muzicală. 17. Scriitor român, care a cântat România în operele sale. 19. Alt scriitor român. 20. Oraș antic în Chaldea. 21. Notă muzicală. 22. Două litere din „șid”. 25. Sclav. 26. Cel mai de seamă scriitor al României. 31. Nume masculin. 32. Verb la participiu. 34. Epocă. 35. Scriitor român, sprijinitor al curentului naționalist în Ardeal. 37. Cu el sparg gheața. 38. Scriitor român (1788—1869). 39. Pronume nehotărât (nearticulat).

Vertical: 1. Eminent nuvelist român. 2. Scriitor și istoric român. 3. Stropesc. 4. Margine sau ramă la desen. 5. Anagramă din „Smer”. 6. Ciolan. „Mac” fără vocală. 8. Ascult. 10. Ins

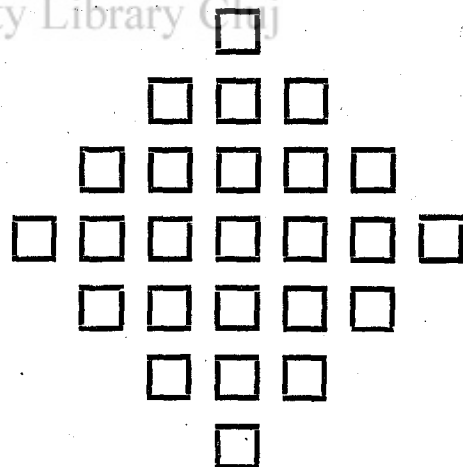
dintr'un popor sălbatec. 12. Nume feminin. 13. Zăpadă (inv.). 16. Scriitor român. 18. {Notă} muzicală. 21. „Doc” fără o consoană. 23. Notă muzicală (inv.). 24. Cară (inv.). 25. Sbărcitură pe față. 27. Instrument antic la Greci. 28. Grecia în limba greacă. 29. Divinitate mohamedană. 30. Ce nu e deasă. 33. Nu țiu minte. 35. „Lac” fără mijloc. 36. 24 de ore.

Șaradă

de Bălășescu Nicolae, elev cl. VI-a.

Vă propun deocamdată,
O șaradă cam ciudată
Care cred că o aflați,
Puțin dacă cugetați.
Se compune din trei părți,
De o știți eșiți la sorți.
Prima parte o ai în minte,
Ca la orice om cu minte.
Partea doua s'o aflați
În spre est să căutați.
Un oraș vechiu așezat,
Într'o țară care,
Mai de mult a existat.
Partea treia ar fi nimic
O vocală din „amic”.
Toate trei de le uniți.
O revistă o să găsiți.

Romb

Orizontal:

1. Consoană
2. Animal
3. Locuință boierească
4. Revistă cu viitor
5. Nume feminin
6. Armă veche (inv.)
7. Vocală

Vertical la fel

Revista „Gânduri” Odorheiu

Cupon de premii

Seria I litera A)

Numele și pronumele deslegătorului .....

adresa .....

POȘTA REDCAȚIEI

A. M. Sighișoara. *Vă facem cunoscut, că la redactarea revistei „Gânduri” nu contribuie absolut nici o altă persoană în afară de cei doi redactori ai ei.*

— *Elena Marian, inv. cond. Crăciunel. Schița „Apusul” este o producție reușită și aproape nici nu ne vine să credem că sunteți la prima Dvs. încercare. Regretăm că nu o putem publica în numărul de față, sosindu-ne prea târziu. În numărul viitor va fi publicată. Mai trimeteți-ne și alte producții.*

— *Zaharia Teșculă. Talentul vă surăde în față... Dacă aveți și alte poezii, vă rugăm a le trimite spre publicare.*

— *I. Ionescu Zăgăriu. Pentru genul original cu care scriți, v'am publicat cele două poezii trimise. Răspuns la scrișoarea Dvs. găsiți la pag. 2 a numărului de față.*

— *Manuscrisele citeț și pe o singură pagină se vor trimite pe adresa redacției cel mai târziu până la 20 a fiecărei luni.*

— **Rugăm călduros pe Onor. abonații revistei noastre a ne achita abonamentul, căci numai astfel putem asigura continuitatea apariției.**

Societatea aleasă a Odorheiului frecventează numai localul cu reputație

„BUCUREȘTI”

complet renovat și amenajat după ultima modă Restaurant de primul rang, băuturi din pivnițele cu renume, liqueururi, șampanie, etc. În fiecare seară jazz-band, dancng. Petreceri familiare până dimineața.

Vechea și renumita firmă **Johann Essigmann** din Sighișoara, aduce la cunoștință generală, că la sucursala Joh. Essigmann, din *Odorheiu, Piața Regina Maria No. 4*, se găsește de vânzare cu prețuri de concurență tot felul de stofe, mătăsuri și galanterie. Încercați, pentru a Vă convinge.

Uzinele de fier

Vlăhița

S. A.

Produce:

Fontă brută

Tucerie de comerț

Tucerie nichelată

Tucerie emailată

Tucerie cositorită

Articole forjate.

Adresa telegrafică: Uzina Vlăhița. Telefon: Vlăhița No. 4. Poșta: Vlăhița, jud. Odorheiu. Cont la: Cassa Gen. de Economii din Brașov. „Cec” No. 43061.

Marele magazin cu coloniale

Victor Schuller

din Odorheiu, Piața Regina Maria, a pus în vânzare tot felul de articole de băcănie cu prețuri moderate

Numai la

DOBRAI

găsiți încălțăminte estină, elegantă și durabilă pentru orice vârstă și sex. Bogat asortiment cu galoși și șoșoni pentru iarnă. Ghete pentru sky și patinaj.

Bodega și Restaurantul ORBÁN

aduce la cunoștință generală, că prin felul său special de ași servi clientela, și-a căpătat cea mai renumită faimă. Bucătărie aleasă, română, germană și maghiară. Vinuri speciale, grătar renumit la orice oră din zi și noapte. Orhestra cunoscutului primaș Szállasi delectează publicul cu diferite arii naționale și streine. Abonamente lunare cu lei 600 prânzul și seara.

Vechea și renumita

Bodegă Kassay,

a pus la dispoziția clienților săi, cel mai asortat bufet cu tot felul de aperitive: brânzeturi, pescărie, icre, mezeluri, maioneze, etc. etc. Băuturi de prim rang: țuică, țescovină, liqueur, rom, coniac, vinuri speciale, mâncăruri gustoase la alegere după listă. Prețuri foarte moderate. Zilnic unt proaspăt din industrie proprie.

FOTO LUX

Odorheiu, Bulevardul Regele Ferdinand No. 31 execută fotografiile artistice cu prețurile cele mai reduse. Reproduseri după orice fotografie uzată. Măririi de fotografii până la mărimea naturală. Specialist în fotografia mireseleor, etc. Atelierul este deschis zilnic până la ora 8 seara. Developări și copieri de filme pentru amatori.

Imbrăcați-vă pentru iarnă cu tot felul de stoffe groase, fine și eftine, numai la magazinul

HECSER

din Odorheiu. Pânzeturi fine pentru trusouri, mătăsuri, poplinuri, ciorăpărie, batiste, ceaprazărie, etc. cu prețuri de concurență. Încercați pentru convingere.

Electra

Magazin cu aparate de radio și electricitate. Atelier tehnic de renovări și reparațiuni de tot felul de articole: mașini de scris, de cusut, de calculat, etc. etc. Instalațiuni de electricitate și canal. Odorheiu, Bulevardul Regele Ferdinand 2.

Vechiul magazin cu articole de băcănie și coloniale

Ludovic Samson

asortat cu tot ce este mai renumit în această branșă. Prețurile mici cu care servește publicul desfid orice concurență. Rugăm încercați pentru convingere. Servim și acasă orice fel de cumpărături.

Renumele firmei

G. Esztegár

din Odotheiu, este incontestabil. Durabilitatea, frumusețea și eftinătatea mărfurilor furnizate de această firmă a întrecut așteptările clienților noștri. Bogat asortiment de stoffe groase pentru iarnă. Flanele, șaluri, pulovere, mănuși, etc. găsiți cu prețuri convenabile.

Vizitați Restaurantul

László Ludovic

din Odorheiu, Piața Regina Maria 11. Zilnic mâncăruri proaspete pe gustul și plăcerea tuturor. Vin special de masă. Abonamente lunare cu prețuri mai mult decât convenabile. Billiard excelent stă tot timpul la dispoziția amatorilor.

Cinematograful Royal din Odorheiu

aduce la cunoștința Onor. Publicului spectator că, pentru a-i putea servi filmele al căror renume au făcut ocolul pământului, cu mari sacrificii a contractat aceste filme, fiind pe deplin convins că nici un amator de senzații puternice nu va lipsi de la reprezentarea lor ce urmează a se face în cursul lunei *Februarie a. c.*

Pentru ca Onor. Public să-și poată face doar o idee generală despre celebritatea acestor filme, dăm mai jos numele câtorva din ele :

Mascarada, cea mai fantastică realizare a lui Villy Forst, Paula Wessely și Olga Tschehov. Orchestra operei din Viena, în asociație cu orchestra Filarmonică tot din Viena, execută muzica acestui film. — **Bestia umană**, puternică dramă de moravuri, interpretată de steaua cu renume mondial, Irene Dunn. — **Sufletul în fața justiției**, altă dramă puternică ce mișcă sufletul omului până la lacrimi, făcându-l să retrăiască clipe cu adevărat reale. — **Povestiri din pădurea vieneză**, operetă cu subiect din viața veselilor vienezi, creație desăvârșită a Magdei Schneider, Leo Slezak, Georg Alexander și cu concursul Filarmoniceii din Viena. — **Noul Tarzan** (Tarzan al doilea) film din viața omului trăit printre animale, în rolul principal marele Johnniy Weissmüller, cunoscut din filmul de mare succes „Tarzan primul”. — **Beția aeriană**, viața reală, plină de senzații, a celor ce dintr'un instinct neînțeles încă, simt dragoste de a pluti în văzduh la un loc cu păsările cerului. Emoții puternice, momente de groază, provoacă vederea acestui film. — **Fiecele Excelenței Sale**, mare operetă, după cunoscuta piesă de teatru „Micul Debit” cu Nagy Kató și Willy Fritsch. — **O săritură în prăpastie**, film de aventuri periculoase, creație originală a simpaticului Harry Piel supranumit Regele Stepelor, Regele Covboyor. — **O femeie care știe ce vrea**, superbă operetă a nemuritorului Oscar Strauss, în rolurile principale Lili Dagover, Adolf Wahlbruck și Hans Junkermann. — **Păcatele lui Madelon Claudet**, zguduitoare dramă socială cu celebra tragediană Helen Hayes. Acest film puternic care zgudue inimile celor mai rezistenți oameni, a obținut cel mai mare succes cunoscut până acum în viața filmelor.

⚡ Atragem atenția din nou că nimeni nu va mai avea ocazie să vadă aceste filme ce cu mari și grele sacrificii au fost obținute. ⚡

Gustați produse renumitei firme

S Z Ö L L Ö S I

Soc. An. Comercială

Liqueururi fine, vinuri speciale și tot felul de băuturi spirtuoase. Delicioasele Liqueururi :

Chatreuse, Bergamotte,
Curaçao, Chary-Brandy,
Triple-sec, Alaș, Cognac,
Portocale, Rom

Vestita Apă de brad specialitatea firmei, Drojdie, Tescovină, Țuică de prune, etc. — Vinuri speciale de Drăgășani, Odobești, Valea-lungă, Siria, Leanca, Risling, etc.